

TRIPČE DE UTOLČE

Imena

TRIPČE DE UTOLČE
MANDE, njegova žena
KATA, njihova djevojka, a nepoznata
kći Lonina
PEDANT KRISA, meštar od skule
DŽOVE, žena Krisina
NADIHNA, sluga Krisin
LONE DE ZAULIGO
KERPE, prijatelj Tripčev
ANISULA, starica
DJEVOJKA ANISULINA
TURČIN, nepoznati brat Mandin
SVOJTA MANDINA
JEĐUPKA
GRK
PODESTA KOTORSKI
KOTORANIN
DUBROVČANIN
KOVAC

DRUGI ČIN*

Treći prizor

Anisula i Kata

ANISULA: ... kugodi varku učinit.

KATA: Da ga** k meni dovedeš umjesto moje gospode*** i da mu izmamimo jedne deset škudi.

ANISULA: Muči, brižna! Bolje ćemo učinit. Čini' ćemo da ga s tobom uhite, ter ali da te za ženu uzme ali da ti prćiju da.

KATA: Voljela bih ja prćiju neg njega stara, ter bih mlada vazela.

ANISULA: Znaš što ćeš učinit! A ja ću poč nač njega i rijet mu ću: "Hodi, Manda te čeka tu i tu." Kad dođe k tebi, vikni: "Silu mi čini!" Ostalo neka je meni!

KATA: Brižna, hoću li smjet ja te stvari činit?

ANISULA: Muči, ogoto! Čini kako ti ja velim! Nemoj se otrole kamo djet, er idem ja š njime najbrže – već ako ga ne nađem.

KATA: Nemoj vele stât, er imam it u gospođe.

* Prvi čin i početak drugoga nisu sačuvani. Prema Čalinu sažetu prologu, objavljenom u časopisu "Teatar" 1958. u Zagrebu, "Anisula je, kao što će se vidjeti, svodnica, koja sad s Mandinom sluškinjom smišlja način kako će nasamariti staroga Lonu, pošto ju je ovaj (u izgubljenom dijelu komedije) zamolio da mu organizira dolazak k Mandi" (F. Čale: *Tripče de Utoľče / Komentari* – Nav. dj., str. [527]).

** starca Lonu de Zauliga

*** Mande, Tripčetove žene

Četvrti prizor

Pedant i Nadihna, zatim Tripče

PEDANT: *Ubi est ille furcifer sikofanta? Exi foras, scelestes! Si ego te, si ego te! Nadihna, do tibi auctoritatem percutiendi, ferita faciendi, respondendi et a tutti villania dicendi.*¹

NADIHNA: Ja, po ran Bože, *faciendi*² ga ću, uđrit ga ću! Neću ino učinit, čijem mi dođe na ruku. Ja ga ću! Mandu tvoju hoće ti ugrabiti; Mandu, za ku ti čovjek ne bi ni io ni pio, neg bi – za ku ja Nadihna, za ku ja Mandu – ah!

PEDANT: Mandu ću ja ljubiti dokoli u moja – *in meo* bude bit *corpore amfora*³.

NADIHNA: E, izidi, ako je tko, fora! Jebā t' pas mater! – Manda je tvoja, jes, nije inako.

PEDANT: Mandice, izidi na svitli prozor tvoj!

NADIHNA: Da te Krisa vidi, sluga tvoj, gospar moj.

PEDANT: Nadihna, *jam carmina componis*⁴. Nut što je s pojetami pratikat. *Vide, iste idiota numera servat.*⁵

NADIHNA: *Misser*⁶, uza te ja i Mandi ću zakantat, zaber-sat joj ću ne inako Mandi.

TRIPČE: Ah, beki od tuđijeh žena, jošte se Tripčetom rugate? Ženu mi dezvijat, a mene pjantat ovako? U kući u tamnici bez haljina zatvoren sam, ne mogu iziti. Ja bih komugodi ukazao što je Tripče; ma, po misu Božiju, po Boga, kako će veće dva platiti.

PEDANT: *Quis est, qui nobiscum loquit ex arce? Ostende nobis faciem tuam.*⁷

NADIHNA: Izidi! Ter što ćeš, beko jedan?

¹ Gdje je onaj klevetnički obješenjak? Izidi van, lopove! Ako te ja, ako te ja! Nadihna, dajem ti vlast da tučeš, rane zadaješ, da drsko odgovaraš i da svima uvrede dobacuješ (lat.-tal.)

² zadavat (lat.)

³ u mojemu [...] tijelu amfora (lat.)

⁴ već pjesme slažeš (lat.)

⁵ Pazi, taj nestručnjak vodi računa i o rimi. (lat.)

⁶ Gospodine (tal.)

⁷ Tko to s nama govori iz tvrđave? Pokaži nam lice svoje. (lat.)

PEDANT: *Veni foras*⁸, ako ti ide što od ruke.

TRIPČE: Ja sam beko, ja sam sve kriv! Pođite sa anđeli! Ja meritam ovo i gore.

PEDANT: *Si te capiam, si te capiam in loco*⁹, ja te ću!

TRIPČE: Tripče, zločesti nevoljni Tripče vazdašniji, ali si ka fantazma, ali ja snim ovo, ali sam *daddovero*¹⁰ pjan.

NADIHNA: Pjan si zaistinu, kao prijatelju ti velju. Ne vidiš li, bjestijo jedna, er si u košulji?

TRIPČE: Ja sam bjestija i ja ću bjestija umrijet; i ja sam beko, er hoću tako! I vi imate razlog, *e mi ho el torto*¹¹! I pođ'te s Djevom, blagosovila vas!

PEDANT: *Iste homo non est in suo sensu!*¹² Ovi siromah nije sve pameti! *Dic michi, homo*¹³, koji si čovjek ti?

NADIHNA: E, ali si čovjek ali si ljud? Da nije ka neman? Bogme t' jes!

TRIPČE: Mande, za karece velje koje ti ja činjah ovo meritam od tebe?

PEDANT: *Dic michi tu*¹⁴, što imaš s Mandom činit?

TRIPČE: Mande, tako mi Svete Mande, kako ćeš platit!

PEDANT: Čuješ li ti, fantazmo, mahniče, što li si?

NADIHNA: Čovo, čovuljicu i čovječino!

PEDANT: Što Mandi prijetiš, *michi*¹⁵, meni prijetiš! *Cave, ne aliquam contumeliam in illam, contra illam*¹⁶, njoj i suproč njoj ne učiniš.

NADIHNA: Er te, bogme, velik vrag uze i ponese, čovo, čovječe!

TRIPČE: Ja sam sada u paklu, duša sam pakljena, *son delli tormentai*¹⁷ od muka pakljenijeh, gdje djavoli duše muče.

⁸ Iziđi van (lat.)

⁹ Ako te uhvatim, ako te tu uhvatim (lat.)

¹⁰ zaista (tal.)

¹¹ i nemam pravo (tal.)

¹² Ovaj čovjek nije pri zdravoj pameti! (lat.)

¹³ Reci mi, čovječe (lat.)

¹⁴ Reci mi ti (lat.)

¹⁵ meni (lat.)

¹⁶ Čuvaj se da neku sramotu njoj, protiv nje (lat.)

¹⁷ ovo su patnje (tal.)

PEDANT: Razumio nas si! *Qui aures abet, audit.*¹⁸
 NADIHNA: Čuo nas je bjestija jedan! *Andeamus.*¹⁹
 PEDANT: “*Eamus*” *potius*²⁰ imaš rijet.
 NADIHNA: *Beamus!*²¹ Dobro, a ja ću drugovja.
 PEDANT: *E...*
 NADIHNA: *E...*
 PEDANT: ... *mus*, bjestijo!
 NADIHNA: ... *mos*, bjestijo!
 PEDANT: ... *mus*, *grossolane*²²!
 NADIHNA: ... *mus*. Naučio sam. *Eamus!*²³
 PEDANT: Tako, lotre jedan!
 NADIHNA: E, nauči me i bukvicu, tako ti vjere?
 PEDANT: *Ex animale faciam te*²⁴, učinit te ću čovjekom.
 NADIHNA: Majdet ni sada nijesam žena.
 PEDANT: Čovjekom od pameti, *grossolane*.
 NADIHNA: Od pometi? Dobro, drago mi je.
 PEDANT: Pače od panate!
 NADIHNA: Da od šta?
 PEDANT: Od...
 NADIHNA: Od...
 PEDANT: pa...
 NADIHNA: pa...
 PEDANT: ... me...
 NADIHNA: ... me...
 PEDANT: ... ti...
 NADIHNA: ... ti.
 PEDANT: Od pameti, vrag te uzeo!
 NADIHNA: Pamet ti uzeo! Neka, nauči' ću.
 PEDANT: *Tardae memoriae est.*²⁵

¹⁸ Tko ima uši, čuje. (lat. *Qui aures habet, audit*)

¹⁹ Hajdeamus! (tal. *andiamo*-lat. *eamus*)

²⁰ “Idimo” radije (lat.)

²¹ Bajdemo! (iskr. lat. *eamus*)

²² nespretnjakoviću (tal.)

²³ Hajdemo! (lat.)

²⁴ Od životinje ću te učiniti (lat.)

²⁵ Spore je pameti. (lat.)

NADIHNA: *Misser*, bogme ne zlo pomenacasma onomu kurvinu mužu.

PEDANT: Ah, da mi se je so onjezijem prvijem stät! *Cum illo michi est bellum gerere*²⁶, zna' će što je Krisa de Domonali *bon*²⁷.

NADIHNA: Zna' će đidija, pas jedan, što je Krisa Dolomabibon.

PEDANT: Domonali *bon*.

NADIHNA: Dolomabibon.

PEDANT: Domonali *bon*, vrag ti u čerebru!

NADIHNA: Dolomabibon tebi! Drugovja ću naučit.

PEDANT: Uči bogme, er imaš od koga.

NADIHNA: Da u koga hoću? A sluga ti sam.

PEDANT: Nadihna, ne znam je li ono kuća Mandina otkle oni *furmecus, falsus testis*²⁸, zao čovjek govoraše.

NADIHNA: Jes – nije inako – para da nije! Ja bih rekao majdet, *bona fe*²⁹ ne more bit! Majdeši ona, mni mi se, sva u ruži stoji i u cvijetju.

PEDANT: Ja bih rekao da oni sikofanta ne dodaše od one Anisule, sve bih razumio; a i prije sam š njome govorio, ma ju nijesam pitao gdje stoji. *Quel furcifer, si ego eum!*³⁰ Jeda se kad stanemo!

NADIHNA: Stanemo! A jeda se stanemo, bogme ga ću, ja ga ću, beka od tuđijeh žena – Mandu tvoju, ah!

PEDANT: E, Mandu moju koju ja toliko..., za koju..., za ku bih, ... ka mene jur vodi svezana za grlo.

NADIHNA: I mene, tako mi vjere! I ja bih joj – sluga jo' sam kako i ti: ti s' moj gospodar, ona mâ gospođa.

²⁶ S njim je meni ratovati (lat.)

²⁷ dobar (tal.)

²⁸ mrav, krivokletnik (lat.)

²⁹ u dobroj vjeri (tal.)

³⁰ Onaj (tal.) obješenjak, ako ga ja! (lat.)

PEDANT: *Ferma responsio!*³¹ Ja i ona častan par – ljube-
na oboja. *Tu numeras servas et ego!*³² Nadihna, što praviš, *quae*
*tibi videtur de meo ingenio*³³?

NADIHNA: Tko umije što umije ne umije što ti umiješ; a ti
umiješ što umiješ, i umiješ što svak umije.

PEDANT: *Non plus ultra!*³⁴ Ne tamo, Nadihna, nije za te-
be. *Eamus ad inveniendum vetulam*³⁵, pođ' mo nać staricu, er
me lju – *quia amor*³⁶ – topim se kao led.

NADIHNA: Hod'mo najbrže, er se bogme rãstopī. Led i lju-
bav dvoje je. Hod'mo.

PEDANT: *Eamus.*³⁷

³¹ Pravi odgovor! (tal./lat.)

³² I ti i ja slažemo stihove (lat.)

³³ što misliš o mojoj genijalnosti (lat.)

³⁴ Ne može bolje! (lat.)

³⁵ Pođimo pronaći staricu (lat.)

³⁶ jer ljubav (lat.)

³⁷ Hajdemo. (lat.)